

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหารวิทยาลัยครู ใต้แก่

1.1 อธิการ	6 คน
1.2 รองอธิการ	18 คน
1.3 หัวหน้าคณะวิชา	18 คน
1.4 หัวหน้าภาควิชา	140 คน
1.5 หัวหน้าแผนกฝึกสอน	6 คน

2. อาจารย์นิเทศก์ 172 คน

3. นักศึกษาฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างประชากรได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนนักศึกษาฝึกสอน แลวในภาคกลาง ปีการศึกษา 2519

3.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากร จากนักศึกษาในแต่ละชั้นเรียนได้จำนวน 180 คน

3.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง ประชากรจากนักศึกษาในแต่ละวิชาเอกได้จำนวน 224 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำรวจข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสำรวจ บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง

เชิงเหนือ 6 แห่ง มีลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ร่วมมือกันศึกษาคำว่า เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและของต่างประเทศ ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกสอนของวิทยาลัยครู เพื่อนำเอาสาระสำคัญมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามหลังจากได้กำหนดขอบเขตประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะการนิเทศการฝึกสอนของวิทยาลัยครูในประเทศไทย ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจากกรมการฝึกหัดครูและจาก UNESCO ได้วิจารณ์แบบสอบถามเพื่อให้ขอเสนอแนะสำหรับแก้ไขปรับปรุงด้วย

ลักษณะของแบบสอบถามโดยทั่วไปที่ใช้ในการวิจัยนี้ มีลักษณะดังนี้

ก. แบบรายการตรวจสอบ (Checklist) จะมีรายการให้มากกว่า 2 รายการขึ้นไป ให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความเป็นจริง โดยเลือกเพียงคำตอบเดียว กับ ให้นำหนักความสำคัญเป็นตัวเลข

ข. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ผู้ตอบประเมินค่า 4 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

หรือ

สำคัญอย่างยิ่ง	สำคัญ	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญ
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

3. การทดสอบขั้นต้น (Try Out) กระทำเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามแต่ละข้อ รวมทั้งการปรับปรุงให้ผู้ตอบตอบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว คณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด แก่ผู้ทำหน้าที่บริหารวิทยาลัยครู 10 คน อาจารย์นิเทศก์ 10 คน และนักศึกษาฝึกสอน 20 คน บุคคลเหล่านี้อยู่ในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และวิทยาลัยครูนอกเขตกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง โดยใช้เวลารวบรวมแบบสอบถามกลับคืน 1 สัปดาห์

4. การสร้างแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่เหมาะสมและ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถาม โดยอาศัยหลักการจาก การเสนอแนะของผู้ตอบในแบบสอบถาม และจากการกระจายความถี่ของการตอบของแต่ละข้อ แบบสอบถามฉบับจริงที่ได้มีลักษณะดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น แบบรายการตรวจสอบ และเว้นที่ว่างให้เติม

ผู้บริหารวิทยาลัยครู มี	4	ข้อ
อาจารย์นิเทศก์ มี	9	ข้อ
นักศึกษาฝึกสอน มี	3	ข้อ

ส่วนที่ 2 ความนึกคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์นิเทศก์

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ เป็นแบบรายการตรวจสอบ 5 ข้อ และให้หน้าหนักเป็นตัวเลขตามอันกับความสำคัญ 3 ข้อ

ตอนที่ 2 บทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 35 ข้อ

ตอนที่ 3 โครงสร้างและการดำเนินงานโครงการฝึกสอน เป็นแบบ รายการตรวจสอบ 12 ข้อ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 15 ข้อ

ตอนที่ 4 องค์ประกอบที่ส่งเสริมการนิเทศการฝึกสอน เป็นแบบ- มาตราส่วนประมาณค่า 10 ข้อ

การตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ผู้บริหารวิทยาลัยครูและอาจารย์นิเทศก์ ต้องตอบทั้ง 4 ตอน ส่วนนักศึกษาฝึกสอนตอบเฉพาะ 2 ตอนแรกเท่านั้นเนื่องจากนักศึกษา- ฝึกสอนมิได้มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารการดำเนินการของ โครงการนิเทศการฝึกสอน ของแต่ละวิทยาลัยครู

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจไปยังวิทยาลัยครูที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยด้วยตนเอง พร้อมด้วยเอกสารของกรมการฝึกหัดครูที่แจ้งไปยังอธิการวิทยาลัยครูเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ และได้ขอความร่วมมือจากรองอธิการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ หรืออาจารย์แผนกทดสอบวิจัยและสถิติ ในการแจกแบบสอบถามแก่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมแบบสอบถามภายในวันที่กำหนดซึ่งผู้วิจัยได้ไปรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามก็ได้มีแบบสอบถามจำนวนหนึ่งที่ผู้ตอบมีคำสั่งคืนหรือมิได้ตอบ และเมื่อได้รวบรวมแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ได้แล้วปรากฏจำนวนทั้งรายละเอียดต่อไปนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและใช้วิเคราะห์ได้

สถาบันฝึกหัดครู	ผู้ตอบแบบสอบถาม									รวม		
	ผู้บริหาร วิทยาลัยครู			อาจารย์เทคนิค			นักศึกษาฝึกสอน					
	จำนวน นำส่ง	จำนวน ได้รับคืน	% ร้อยละ	จำนวน นำส่ง	จำนวน ได้รับคืน	% ร้อยละ	จำนวน นำส่ง	จำนวน ได้รับคืน	% ร้อยละ	จำนวน นำส่ง	จำนวน ได้รับคืน	% ร้อยละ
วิทยาลัยครูอุดรธานี	31	16	51.61	26	21	80.77	87	78	89.66	144	115	79.86
วิทยาลัยครูสกลนคร	32	29	90.63	25	7	28.00	53	39	73.58	110	75	68.18
วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	29	22	75.86	31	23	74.19	65	54	83.08	125	99	79.20
วิทยาลัยครูมหาสารคาม	32	12	37.50	35	21	60.00	69	43	62.32	136	76	55.88
วิทยาลัยครูนครราชสีมา	32	17	53.13	30	13	43.33	82	80	97.56	144	110	76.39
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	32	26	81.25	25	21	84.00	48	37	77.08	105	84	80.00
รวม	188	122	64.89	172	106	61.63	404	331	81.93	764	559	73.17

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแยกวิเคราะห์หาลักษณะของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. แบบรายการตรวจสอบ คำเนื่การวิเคราะห์ดังนี้
 - 1.1 เจงนั้หาความถี่ของแต่ละตัวเลือกในข้อคำถาม
 - 1.2 หาคาร์อยละ
 - 1.3 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. แบบมาตราส่วนประมาณค่า คำเนื่การวิเคราะห์ดังนี้
 - 2.1 เจงนั้หาความถี่ของแต่ละระดับความคิดเห็น
 - 2.2 กำหนดค่า Arbitrary Weight โดยให้

4	มีน้ำหนักเท่ากับ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หรือ	สำคัญอย่างยิ่ง
3	มีน้ำหนักเท่ากับ	เห็นด้วย	หรือ	สำคัญ
2	มีน้ำหนักเท่ากับ	เห็นด้วยน้อย	หรือ	สำคัญน้อย
1	มีน้ำหนักเท่ากับ	ไม่เห็นด้วย	หรือ	ไม่สำคัญ
 - 2.3 หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

3.51 - 4.00	หมายความว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หรือ	สำคัญอย่างยิ่ง
2.51 - 3.50	หมายความว่า	เห็นด้วย	หรือ	สำคัญ
1.51 - 2.50	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อย	หรือ	สำคัญน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วย	หรือ	ไม่สำคัญ
 - 2.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - 2.5 ทดสอบหาความแตกต่าง โดยใช้ $z - test$
 - 2.6 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ร้อยละ (Per Cent)
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) จากสูตร⁴¹

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{x} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร⁴²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

4. การทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ z - test จากสูตร⁴³

$$z = \frac{M_1 - M_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{N_1 - 1} + \frac{\sigma_2^2}{N_2 - 1}}}$$

⁴¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไพบูลย์วัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40 - 41.

⁴² เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

⁴³ Stephen Isaac, Handbook in Research and Evaluation (San Diego, California : Robert R. Knapp, Publisher, 1974), p. 133.

- z = ค่าที่จะใช้พิจารณาความแตกต่าง
 M_1, M_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 C_1^2, C_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 N_1, N_2 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ที่ทำการเปรียบเทียบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย